

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

חמד
בית חינוך כחמשטה

מן התלמוד

סדר קדשים,
מסכת בכורות, דף י"ג

"דכתיב לרשת אחוזה - הקישו הכתוב לאחוזה:
מה אחוזה נקנית בכסף ובשטר ובחזקה - אף
עבד כנעני נקנה בכסף"

דנקא - מענה (סוג של מטבע)
למיפרק - ליפדות

א

הסבר: התורה משווה בין עבדים כנענים לבין
קרקע, שבאותם דרכים שהקרקע נקנית בהן, גם
עבד נקנה בהן.

תלמוד ישראלי
הדף היומי לילדים

**החידון העולמי
הראשון של התלמוד
הישראלי יוצא לדרכו!**

**הורים וילדים מוזמנים
להרשם ולהשתתף**

**לרגל שנת סיום הש"ס
חוויה של בעם
בשבע וחצי שנים**

הרשמו עכשיו באתר:
www.talmudisraeli.co.il
טל. 03-9250225

יום הזכרון לשואה ולגבורה

סדר קדשים | מסכת בכורות דף י"א-י"ז
שבת פרשת קדושים | כ"ג- כ"ט בניסן (28 לאפריל- 4 במאי)

דף י"א: הגנב צריך לשלם כפל

גנב פרץ לרפת וגנב את החמור
הבכור שנוולד לפני ימים אחדים,
ולאחר מספר ימים הצליחו לאתר
את הגנב והוא הובל למעצר.

**האם הגנב צריך לשלם כפל? שהרי
גנב שיש יעדים על גונבתו, בית דין
מחייבים אותו לשלם כפל.**

לכאורה, פטר החמור עוד לא נפדה,
ועד שהוא נפדה הוא ממונו של
הכהן ולא של הבעלים - ומדוע שישלם כפל לבעלים?

בדף זה לומדים שהגנב צריך לשלם כפל לבעל החמור מפני שבאפשרותו לפדות
אותו בשה ועוד מעט החמור יהיה שלו לגמרי.

דף י"ב: רבי טרפון

לרבי יהודה הנשיא נולד פטר חמור והוא שלחו לרבי טרפון עם שאלה הלכתית
מסוימת.

**רבי טרפון בעצמו היה כהן, והוא עוד זכה להיות בבית המקדש השני. במסכת
קידושין מסופר שרבי טרפון העיד כי הוא עלה לדוכן לברכת כהנים יחד עם
הכהן הגדול.**

לאחר שחרב בית המקדש המשיך רבי טרפון לקבל תרומות כי הם עדין שמרו
על דיני טומאה וטהרה.

דף י"ג: "מי שפרע"

ישנה הלכה מעניינת על סיכום בין קונה ומוכר. הרמב"ם בהלכות מכירה פוסק
שאם מוכר סיכם עם קונה למכור לו חפץ וקבעו ביניהם את המחיר, ואחרי
שסיכמו ביניהם את המכירה אמר המוכר לקונה שירשום את שמו על החפץ,
כדי שידעו שהוא שלו - מי מהם שחזר בו מן העסקה צריך לקבל על עצמו
קללת "מי שפרע", בה נאמר שמי שנפרע מאנשי דור המבול יפרע ממי שאינו
עומד בדיבורו.

מתפלמלים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי -

ילדי משפחת לוי רוצים מאד להזמין לשבת את בני הדודים שלהם שגרים רחוק אותם לא ראו זמן רב, והם ממש מתגעגעים אליהם. מצד שני אימא שלהם לא כל כך מרגישה טוב, והיא מרגישה חלשה ועייפה. היא מעדיפה לא להזמין אותם כי היא תצטרך לעשות הרבה הכנות לקראת השבת ותהיה לה הרבה עבודה אחרי, וכל זה יכביד עליה.

מצד שני:

לאימא זה מאוד קשה- לארח, לבשל, לסדר את הבית לפני ואחרי, ואין לה עכשיו כוח ומצב רוח להזמין את בני הדודים. אולי בהזדמנות אחרת.

מצד אחד:

אלו בני דודים קרובים, שגרים רחוק והרבה זמן הילדים לא פגשו אותם. הם טוענים שיש חשיבות גדולה לשמור על הקשר המשפחתי גם אם זה כרוך במאמץ.

וא...?
עֲתֶכֶם?

★ | מן ההסטוריה

מרד גטו ורשה

לאחר שכבשו הנאצים את פולין, ריכזו את היהודים שבתוכה בגטאות. הגדול מביניהם היה גטו ורשה, בו נדחקו מאות אלפי יהודים בתנאים קשים, רעב וצפיפות. כאשר התברר שהיהודים שנשלחים מהגטו נלקחים למחנות השמדה, החליטו רבים מהתושבים למרוד. **שני ארגוני התנגדות יהודים קמו בגטו: אי"ל - ארגון יהודי לוחם, ואצ"י - ארגון צבאי יהודי.** כאשר נכנסו הנאצים לגטו על מנת להשלים את השילוחים, תקפו אותם המורדים. למרות כוחותיהם הדלים, הצליחו להחזיק מעמד כנגד הנאצים ארבעה שבועות ולהסב להם אבידות רציניות, עד ששרפו הללו את הגטו וחסלו אותו. מרד גטו ורשה הפך לסמל לגבורה והתקוממות כנגד כל הסיכויים.

רחוב קרמליצקה בגטו, 1941, Wikipedia

👤 | מי אני?

- נולדתי בפולין וגדלתי בעיר ורשה.
- בילדותי הגנתי על חבריי מפני בריונים אנטישמיים.
- הייתי מפקד הארגון היהודי הלוחם במרד גטו ורשה.
- על שמי קרוי קיבוץ יד מרדכי.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0
התלמוד חתימת 495	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	הקמת ביהמ"ק ה-2 -352	חורבן ביהמ"ק ה-422	חונות ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	אפרים ומנשה	בניי במצרים -1521	בריאת העולם -3760

- 1 מי הדמות המרכזית עם הנשק במרכז הציר?
- 2 איזה אירוע מצויר כאן והיכן הוא מתרחש?
- 3 מתי התרחש האירוע הזה?
- 4 איך השלט "יד מרדכי" קשור לאירוע?

ՏԵՆԼ ԼԼԼԼ
ՆԼՐԼ ՆՏ՝Ն- ՆԼՐԼ

מי אני?

- א. הייתי ארגון מחתרת יהודי שפעל בוורשה בזמן השואה.
- ב. בראשי עמד פאוול פרנקל.
- ג. הייתי שייך לזרם הרוויזיוניסטי-לאומי.
- ד. במהלך מרד גטו ורשה לחמו אנשיי בגבורה, ורק בודדים מהם נשארו בחיים.

5780
ה'תש"פ

2019
שנת סיום הש"ס
ללומדי הדף היומי

5778
ה'תשע"ח

70

2017
70 שנה
למדינה

התשכ"ט
1969
הרב
אריה לזין

5727
ה'תשכ"ז

1967
מלחמת
ששת הימים

5708
ה'תש"ח

1948
הקמת
המדינה

5707
ה'תשי"ז

1947
מלחמת
העצמאות

5699
ה'תרצ"ט

1939
שואה

5657
ה'תר"ץ

1897
הרצל

5323
רמ"ח

בי יוסף
קארו

5260
1500
העת
החדשה

525
149
1997

490
מבנים
גיר

48

48

עדיה
ין

רבי
שונים

260
10
ימי
הב
תקופת
הה

סדר קודשים | מסכת בכורות דף י"ד - י"ז

דף י"ד: בעלי מום

אסור להקריב בעלי מום על המזבח. אם יש קורבן בעל מום, פוֹדִים אותו והוא יוצא לחולין, ובכסף קונים בהמה תמימה לקורבן. במקרה מיוחד, שאימא של העגל היא בעלת מום, דינו של העגל הוא כמו של אמו, שאפשר לפדות אותו ולהוציא אותו לחולין.

דף ט"ו: טרפה ובעלת מום

בהמה שנהיתה טרפה וגם בעלת מום, לכאורה דינה יהיה כבהמת קורבן שנהיתה בעלת מום, שפודים אותה והיא יוצאת לחולין ובכסף הפדיון קונים בהמה אחרת לקורבן. אולם לפי דעה אחת בתלמוד שונה דינו של קורבן שנהיה גם טרפה. קורבן שנהיה גם טרפה אסור לפדות אלא הוא נותר בקדושתו עד שימות ואז יש לקבור אותו.

מדוע? מפני שבהמת טרפה אסור לאכול כלל, והשימוש בה הוא רק כמאכל לכלבים, ואין זה ראוי לפדות קורבן כדי שישמש מאכל לכלבים.

דף ט"ז: נכסי צאן ברזל

בעבר היו בעלי צאן מוסרים את הצאן לרועה לתקופה ארוכה ומספמים עמו כן: בתקופה שהצאן יהיו אצל הרועה מן הצאן יחולקו ביניהם, אבל אתה חייב להחזיר את הצאן בדיוק כפי שקיבלת אותו, אם ימות חלק מהצאן - אתה, הרועה, תישא בהפסד, ואם המחיר של הצאן יהיה יותר זול, אתה תצטרך לשלם את ההפרש.

הסכם זה מונה "צאן ברזל", מפני שעבור בעלי הצאן הערך שלהם היה חזק וקשה כפרזל, לא היה איכפת להם מה יקרה עם הצאן, הם לעולם יקבלו בחזרה צאן כפי שמסרוהו, אפילו אם מתו כולם ביד הרועה.

על פי התלמוד אסור ליהודים לעשות ביניהם עסקאות כאלו מפני שהן **"אבק ריבית"** - הן דומות לריבית, לפי שהבעלים רק מרווח מן העסקה ואילו הרועה נוטל על עצמו סיכונים, בדיוק כמו בהלוואה ריבית, שהמלווה בטוח בכספו ואילו הלווה יכול להפסיד את הכסף בעסקה רעה, או שיגנב ממנו, ועדיין ישאר חייב את הכסף למלווה.

דף י"ז: "אפשר לצמצם או אי אפשר לצמצם"

במקרה שרחל ילדה שני בָּשִׁים זכרים, ואלו שעמדו במקום מעידים שהראש של שני הכִּבָּשִׁים יצא בדיוק ביחד, לכאורה שני הכִּבָּשִׁים בכורים והם שייכים לכהן כדיון בכור בהמה טהורה.

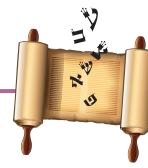
רבי יוסי הגלילי אומר: אכן, שניהם שייכים לכהן.

חכמים חולקים ואומרים: רק אחד מהם בכור, ולכן הכהן יקח אחד ובעל הבהמה יקח אחד.

מה טעמם של חכמים?

בעלי התוספות מסבירים שאמנם יתכן שנוולדו שניהם באותו רגע בדיוק, אבל בני אדם אינם מסוגלים להבחין אם אכן כך ארע, ומאחר שאיננו יודעים אם הם יצאו יחד או לא, אין הבעלים חייב לתת לכהן את שניהם.

מחלוקת זו ידועה בכינויה: **"אפשר לצמצם או אי אפשר לצמצם"**.

דבר תורה

בין שלל המצוות המופיעות בפרשתנו, מצווה אותנו התורה להישמר ולשים לב לאותם בעלי מוגבלויות הנמצאים בסביבתנו: **"לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשול ויראת מאלוקיך אני ה'"**.

על כך יש לשאול ולהבין: מדוע דווקא בסמוך לציונים אלו הצמידה התורה את המילים **"ויראת מאלוקיך"**? ניתן לומר, שיראת שמיים של האדם איננה נבחנת באותם מעשים חיצוניים שהוא עושה, בדברים הנראים כלפי חוץ, אלא דווקא בהתנהלות ועשייה שלו כלפי אנשים שאינם תמיד מבחינים במעשיו. דווקא כלפי העיוור והחרש שאינם מבחינים אם שמו להם מכשול או קיללו אותם - שם נמדדת יראת השמיים האמיתית. לכן, בסמיכות לאזהרה שנשמר שלא לפגוע באותם אנשים, הצמידה התורה את עניין יראת השמיים: **"ויראת מאלוקיך אני ה'"**.

בשביל הסנהדרין

תקופת המשנה

תקופת המשנה והתלמוד בארץ ישראל נמשכה כ-300 שנה, מחורבן בית המקדש השני בשנת 70 לספירה ועד שנת 351 לספירה לערך. תקופה זו שאחרי החורבן, עמדה בסימן היעדרם של ירושלים ובית המקדש, אך הביאה להתפתחותם של מרכזי התיישבות, יצירה והנהגה חלופיים בארץ הגליל. בתקופה זו הועלתה על הכתב התורה שבעל פה ונכתבו שתיים מן היצירות הגדולות של העם היהודי המשנה והתלמוד. ההנהגה היהודית המרכזית של העם היהודי בתקופה, הייתה הסנהדרין ששימשה כהנהגה העליונה של העם היהודי ועיצבה את דמותו החברתית - תרבותית - ערכית של העם בתקופה שקדמה לגלות. כמובא במסכת ראש השנה, גלותה ונדידתה של הסנהדרין בתקופה זו, משקפת את גלות השכינה ועם ישראל מבירתו ירושלים ובית המקדש לארץ הגליל הנידחת.

שאלות השבוע

א. מה דינה של בהמה שנהיתה טרפה וגם בעלת מום?

ב. מהם נכסי צאן ברזל?

ג. מה דינו של עגל שאמו היא בעלת מום?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בטבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי (לפי בחירתם). את התשובות יש לשלוח במייל עד יום רביעי בשעות הצהריים למייל: talmudhagrala@medison.co.il ולציין את מס' העלון עליו אתם עונים. הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי. *בפיקוח רואה חשבון

תלמוד ישראלי

בחסות חברת MEDISON
Talmudisraeli@Medison.co.il
טל. 03-9250250; פקס. 03-9265608

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון
מנהל חינוכי ועורך: אבי רט
יו"ר חבר הנאמנים: ר"ח חיים פרייליכמן

תלמוד של תורה

